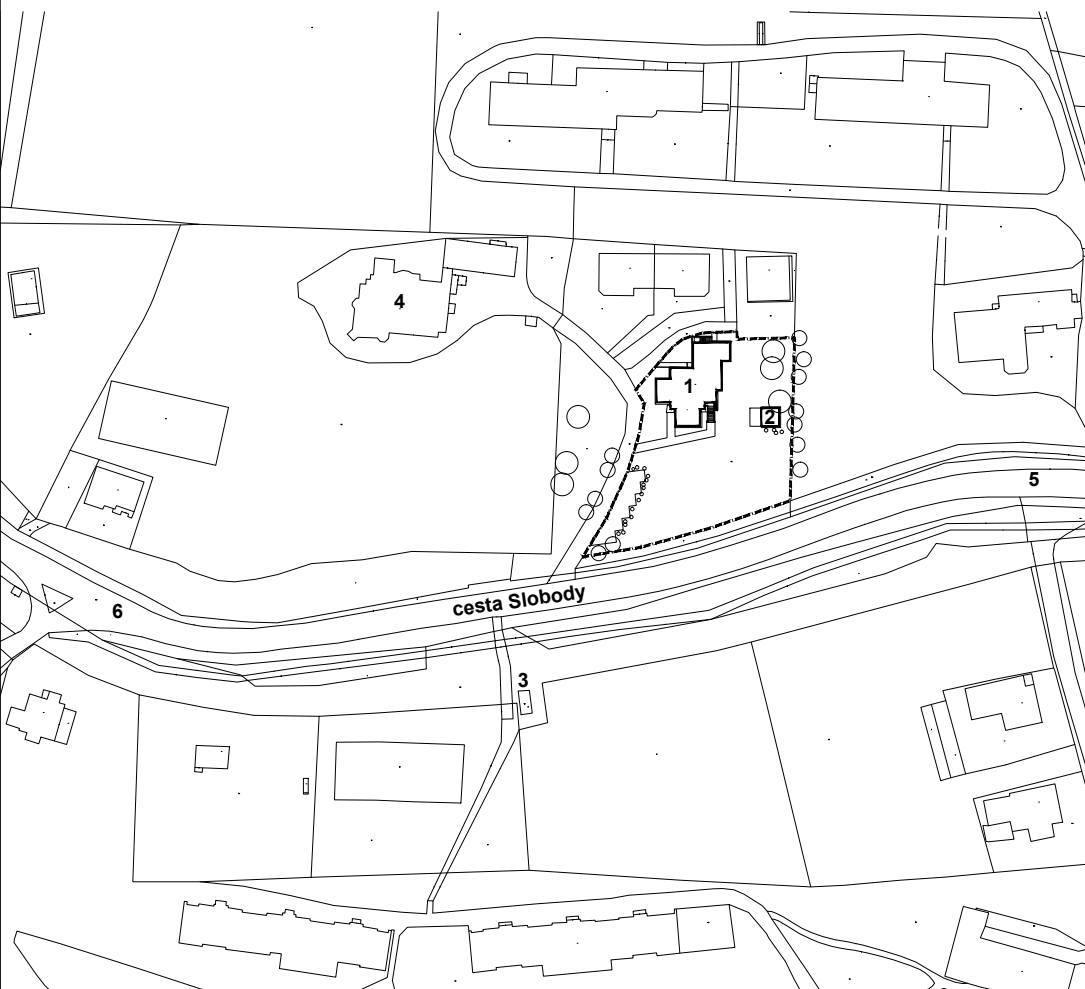

obnova a adaptácia secesnej vily

Vila LAVÍNA

(vila Jakoba Bruchsteinera)
A.D.1902 * Renovatis 2020

Situácia, mierka 1:2000

1. Vila LAVÍNA
2. altánok
3. železničná zastávka Sibír
4. vila Iskra
5. smer Starý Smokovec
6. smer Tatranská Polianka

Kapacitné údaje stavby

Plocha pozemku:	1840 m ²
Zastavaná plocha prízemí:	214 m ²
Úžitková plocha stavby:	735 m ²
Celkový obostavaný priestor:	3290 m ³
Celkový počet podlaží:	2 nadzemné 1 podzemné 1 podkrovie
Počet ubytovacích jednotiek:	8 apartmánov
Počet lôžok:	16-28 lôžok
Doba výstavby:	2016-2020

Záchrana národnej kultúrnej pamiatky a jej nové využitie

V roku 1902 si necháva postaviť budapešiansky továrnik Jakob Bruchsteiner podľa projektu architekta Izidora Sterka (Stercha), na západnom konci tatranskej osady Starý Smokovec, letnú dvojpodlažnú vilu.

Mimoriadne členitý pôdorys nosnej hrazdenej konštrukcie osadil na podnož z hrubo opracovaného miestneho granitu. Pozoruhodnou bola kombinácia dvoch foriem stvárnenia fasád. Pohľadovo dominantné fasády navrhol moderne secesne hladké, členené len kordónovou rímsou. Menej dôležité, zadné fasády, boli typicky horsky hrazdené. Vile dominovali asymetricky komponované secesné okná pripomínajúce profil váz. Na rozdiel od ostatných objektov tohto obdobia, postavených vo Vysokých Tatrách, sa na vile prejavila secesia v plnej miere, nielen v detailoch. Historici ju považujú za prvú modernú stavbu v Tatrách. Jej modernosť môžeme vidieť aj v použití vtedy progresívnej stavebnej novinky na zateplenie - **korkových izolačných platní** na obojstranný obklad hrazdeného skeletu. Architekt D. S. Jurkovič aplikoval obklady z obdobných korkových platní na vlastnej vile v Brne - Žabovřeskoch o tri roky neskôr (1906) a napr. Otto Wagner na Poštovej sporiteľni vo Viedni v roku 1904-1906.

Po znárodnení, bola vila rozčlenená na sedem samostatných bytových jednotiek. Objekt prechádzal len lokálnymi úpravami a drobnou modernizáciou. Na prelome milénia je už stavba opustená a cez strechu v dezolátnom stave zateká. Medzičasom sa z vily stal objekt zaradený do zoznamu „*Tatranských Harabúrd*“. Na tomto internetovom blogu si schátraný objekt všimol súčasný majiteľ a jednoducho sa doň zamiloval.

Rozhľadený investor, pre svoju vášeň, bol ochotný akceptovať zdĺhavejšiu projekčnú prípravu, časovo náročné renovačné práce, finančne nákladnejšie použitie pôvodných prírodných materiálov (korkové platne, korková drť, ľanové farby, celý nábytok namieru...) aj pracnejšie tradičné stavebné postupy.

Základnou požiadavkou adaptácie objektu bola architektonická a stavebná rekonštrukcia vily, jej prezentácia vo výraze a podobe z obdobia jej vzniku a zároveň pri maximálnom zohľadnení pamiatkových hodnôt, akceptovať nový lokálny program investora.

Dispozične do nadzemných podlaží objektu a do krovu bolo situovaných osem obytných apartmánových jednotiek, z toho jedna pre pohybovo hendikepovaného návštevníka. Doplnkové funkcie ako raňajkáreň, vináreň, malá kuchyňa, spa, skladovacie a technické priestory boli umiestnené do rozšíreného a prehĺbeného suterénu.

Nosná drevená konštrukcia bola na mnohých miestach v havarijnom stave. Odhnuté nosné prvky boli vyprotézované a nahradené identickými, zhotovenými tradičnými tesárskymi postupmi z mákkého dreva. Hodnotné drevené konštrukcie napadnuté drevokaznou hubou mikrovlhne ožiarené a následne chemicky ošetrené. V prípade dutých obvodových stien z pôvodných korkových platní bol vnútorný obklad demontovaný z dôvodu revízie a sanácie nosnej konštrukcie. Poškodené exteriérové platne boli nahradené novými korkovými platňami, dutina z interiéru uzavretá protipožiarnou doskou a medzipriestor vyplnený tepelným izolantom - korkovou drťou. Všetky obvodové steny so zabudovanou drevenou nosnou konštrukciou boli riešené ako difúzne otvorené.

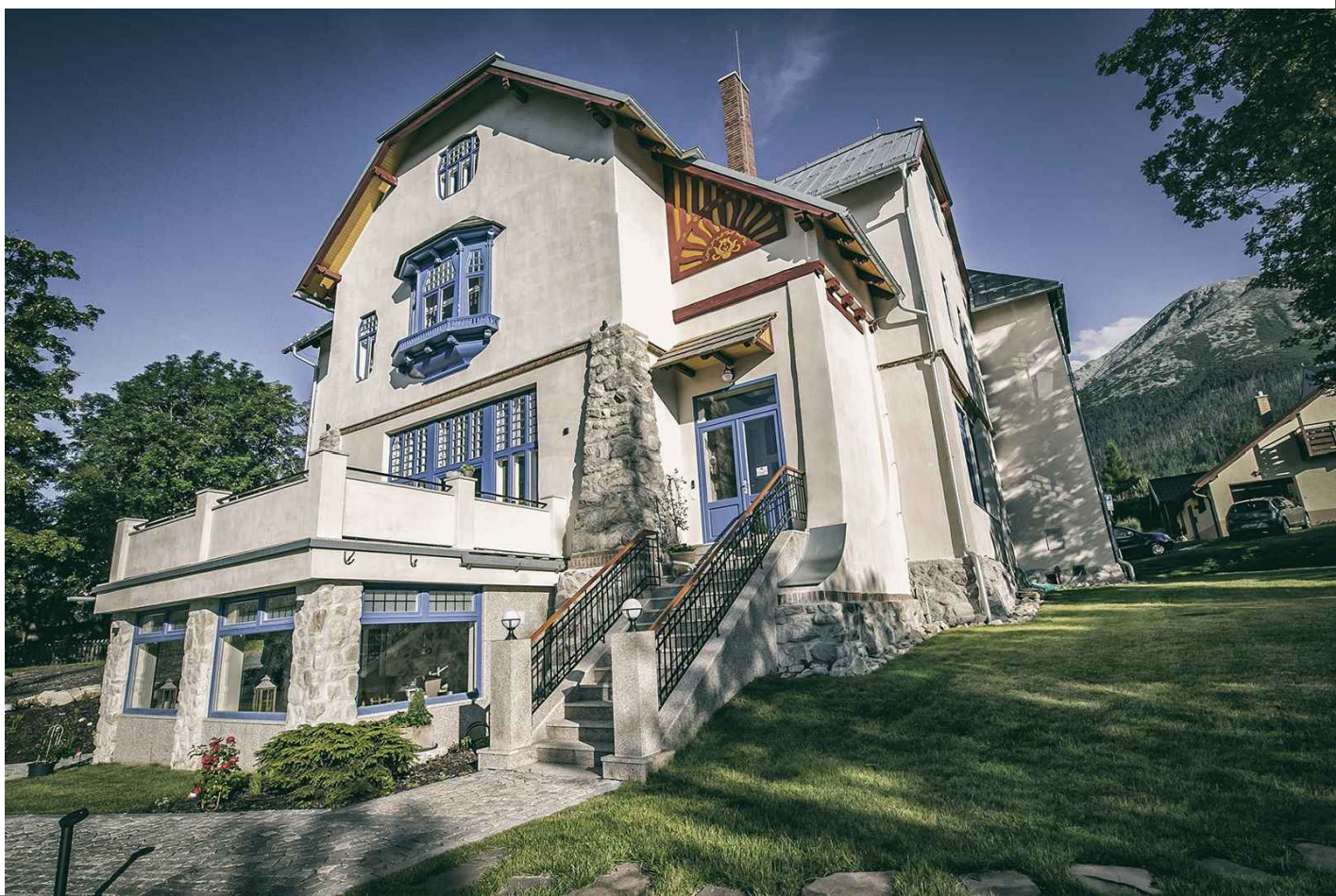
Pri nových stavebných zásahoch (priečky, podlahy) sme zvolili reverzibilný systém suchej výstavby. Nové otvory na fasáde a v iných pôvodných stenách boli realizované iba v polohách, v ktorých bola existencia primárnych okien a dverí potvrdená. Zdravotechnické rozvody sú vedené kontrolované v nových predstenách s cieľom minimalizovať zásahy do primárnych konštrukcií. Vetranie objektu je zabezpečené rekuperačnými jednotkami. Technická infraštruktúra je centralizovaná a sústredená do dvoch zvislých inštalčných šácht.

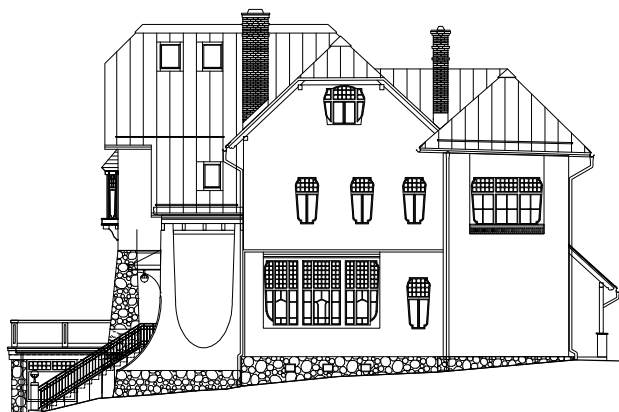
Na hranici pozemku, v maximálnej vzdialenosti od vily, je umiestnený nový altánok, so zelenou vegetačnou strechou, ktorý saturuje požiadavky investora, ktoré sa do pôvodného objektu už nezmestili. Prekrýva hydromasážnu vaňu, umožňuje uskladniť exteriérový nábytok a poskytuje priestor krytej relaxačnej terasy. Drevená hrazdená konštrukcia inšpirovaná pôvodným objektom je z vonkajšej strany obložená polopriehľadným lamelovým obkladom. Cieľom bolo navrhnuť objekt, ktorý nekonkuruje secesnej vile a v danom prostredí pôsobí nenápadne.

Pri rekonštrukcii vily boli použité rôzne metódy pamiatkovej obnovy od dôslednej reštaurátorskej obnovy a konsolidácie cez analogické tvarové kópie, náznakovú rekonštrukciu až po kontextuálny novotvar.

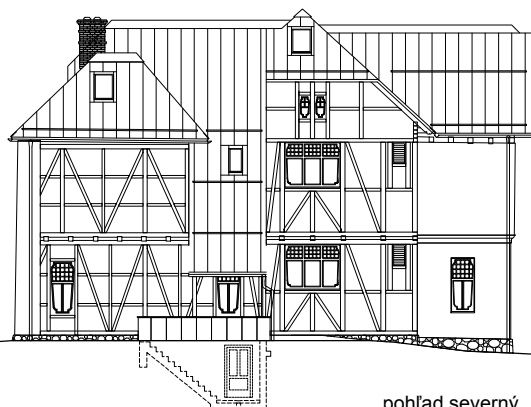
Snahou všetkých zúčastnených na obnove a rekonštrukcii bolo zachovanie autenticity secesného výrazu vily, jeho hmotovo-priestorového a konštrukčno-materiálového riešenia, zachovanie hodnotných pôvodných prvkov a detailov, ktoré sú doplnené novými intervenciami tak, že vytvárajú z rekonštruovaného objektu viacvrstvnato pôsobiaci celok.

BH

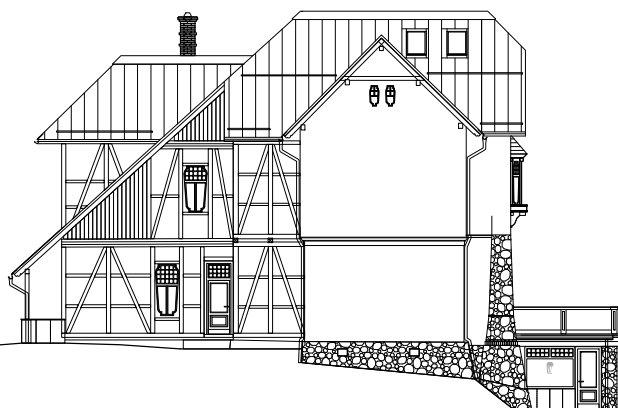
pohľad východný
m 1:300

pohľad severný
m 1:300

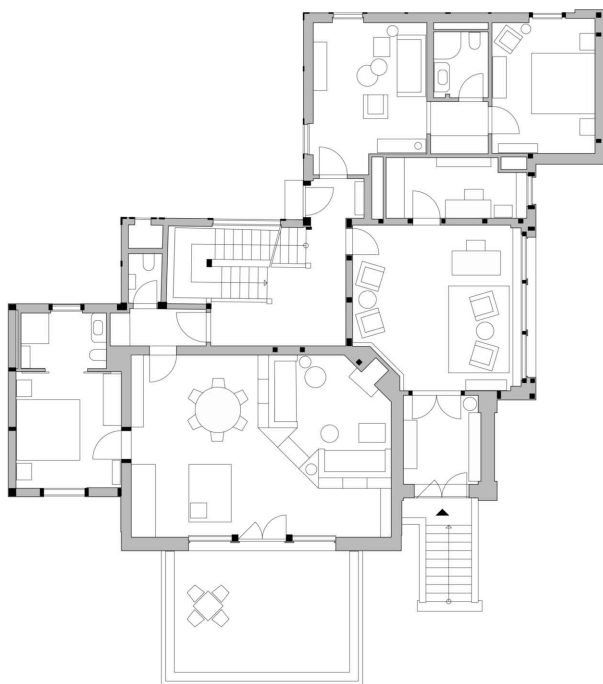

pohľad južný
m 1:300

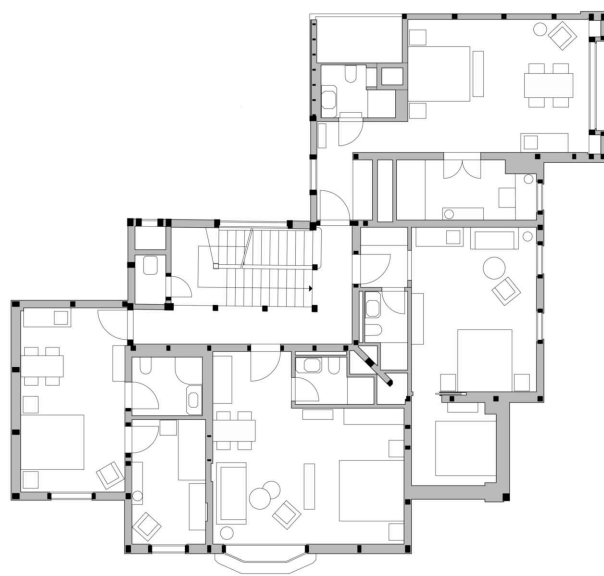

pohľad západný
m 1:300

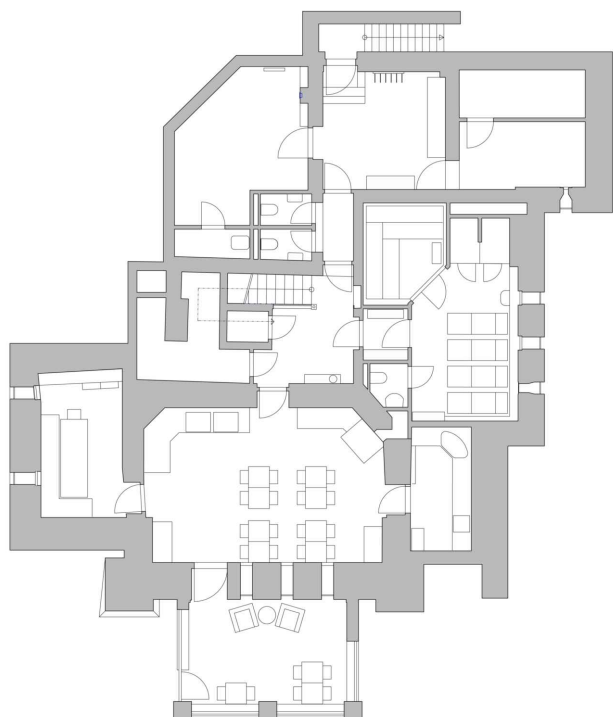

pôdorys prízemí
m 1:250

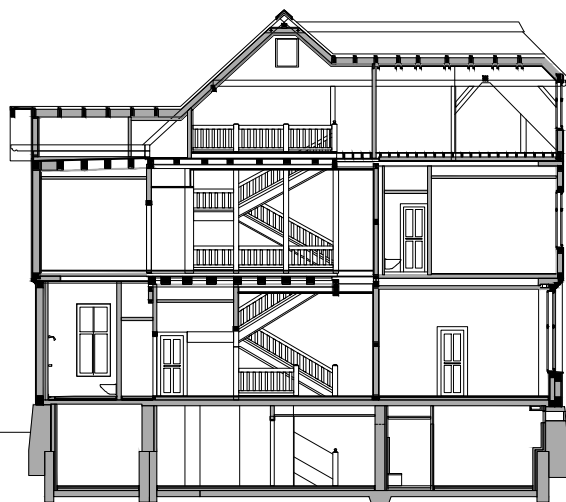

pôdorys poschodia
m 1:250

pôdorys suterénu
m 1:250

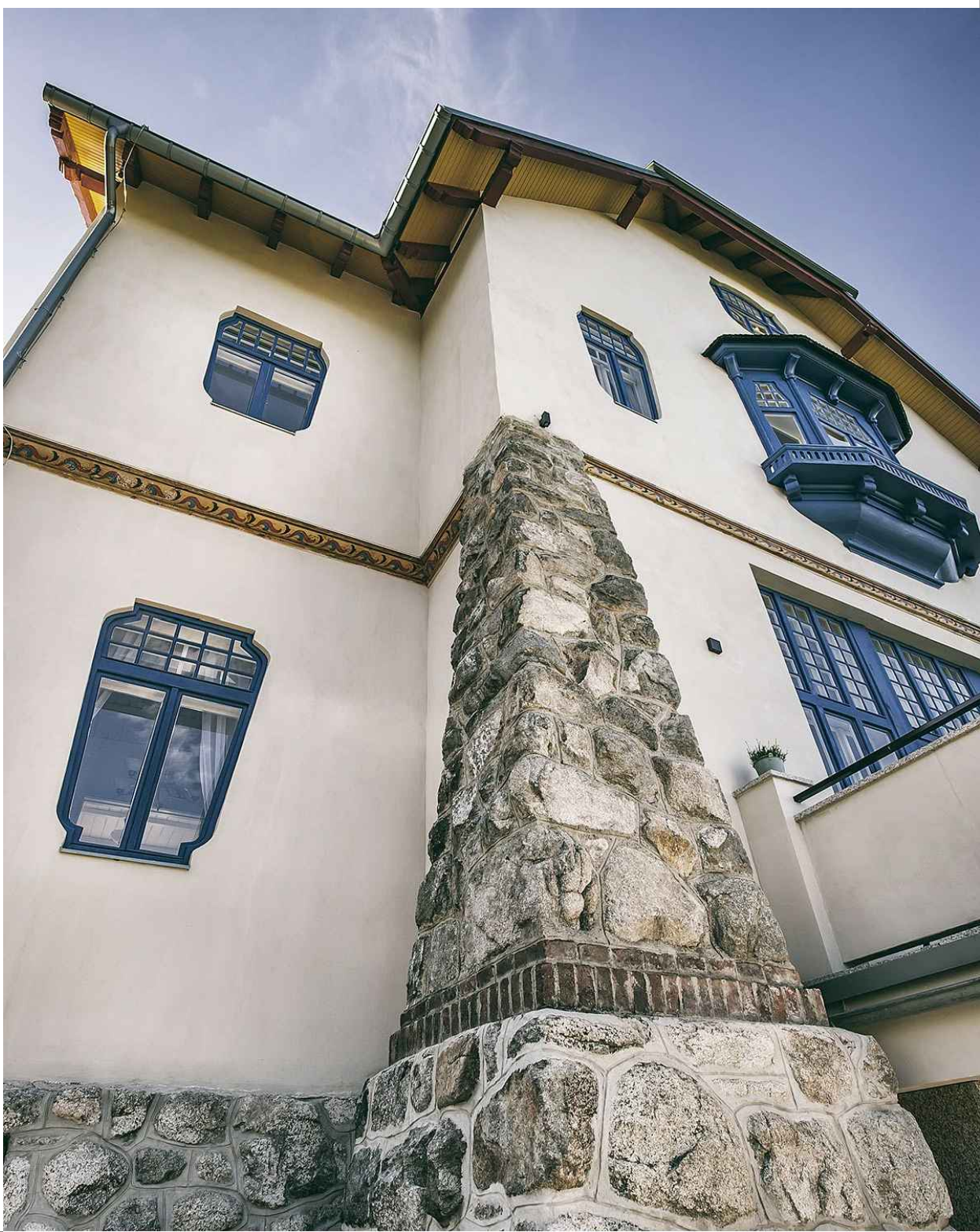
priečný rez
m 1:250

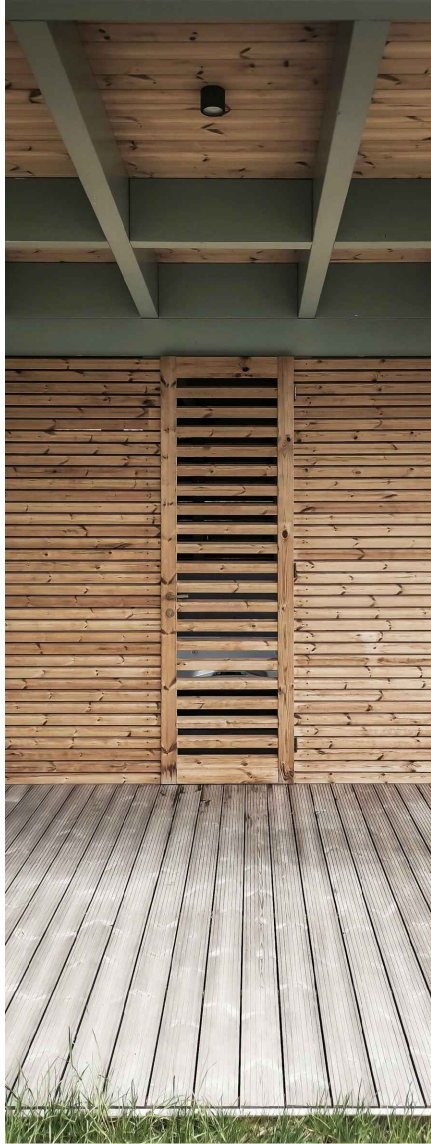

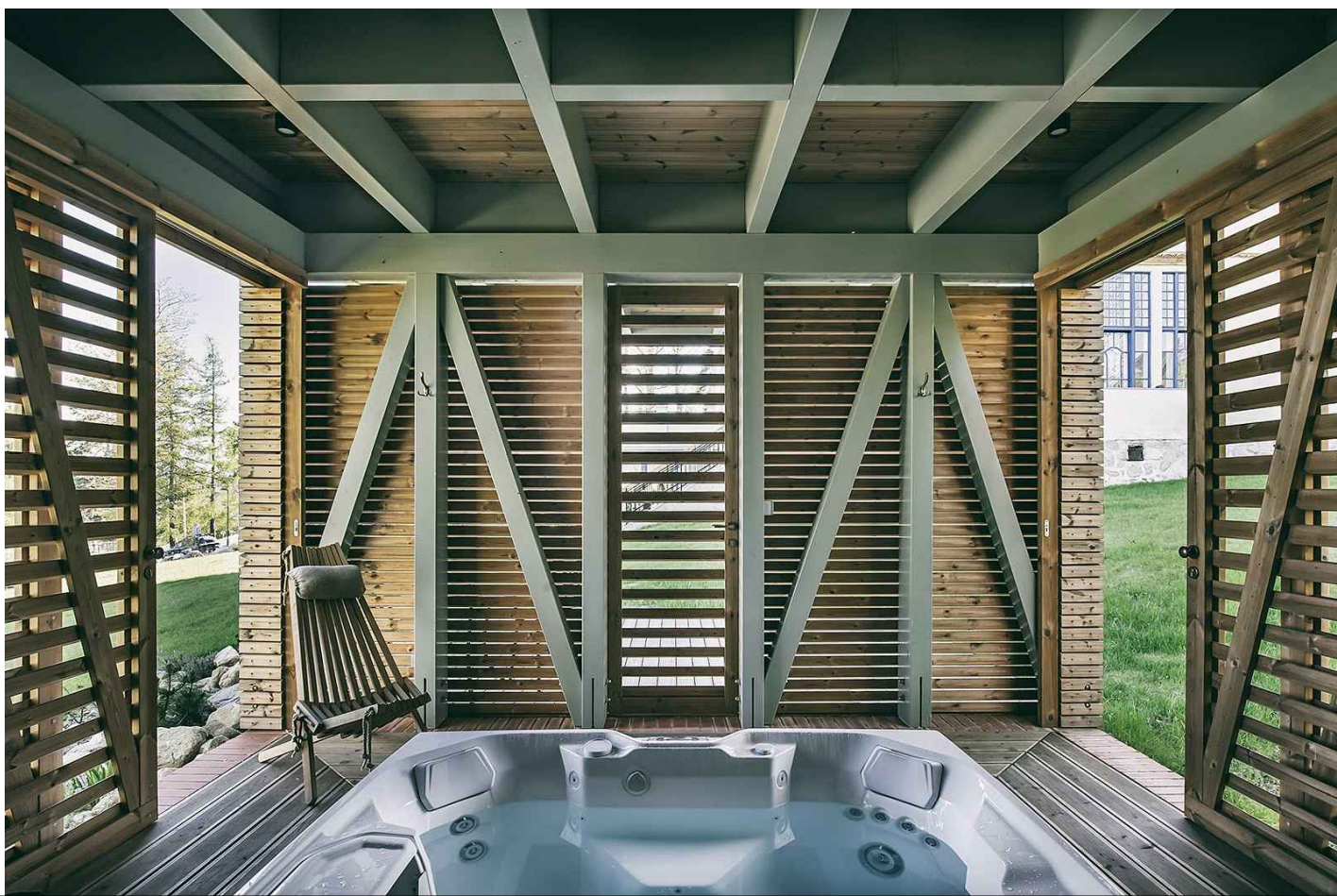
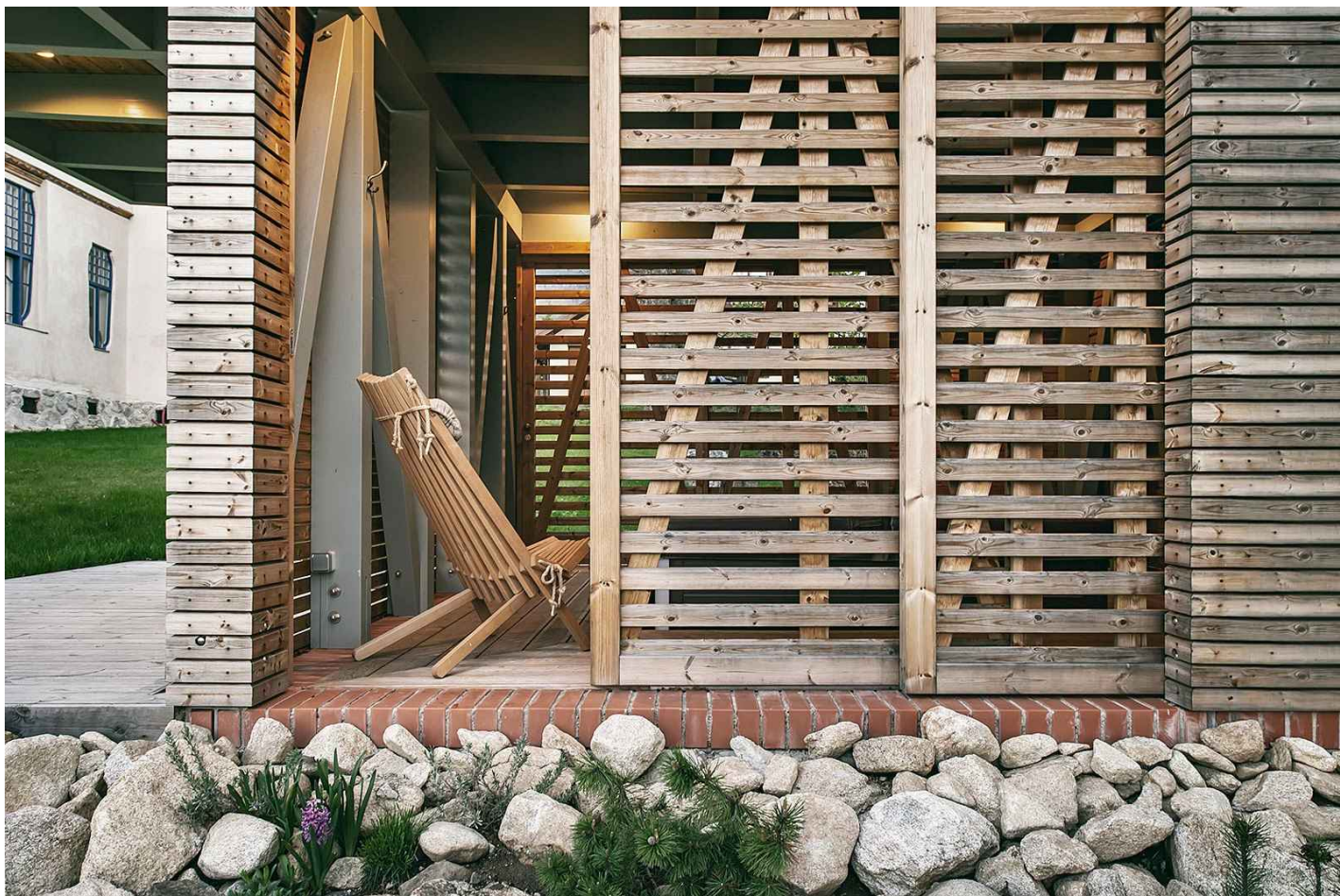

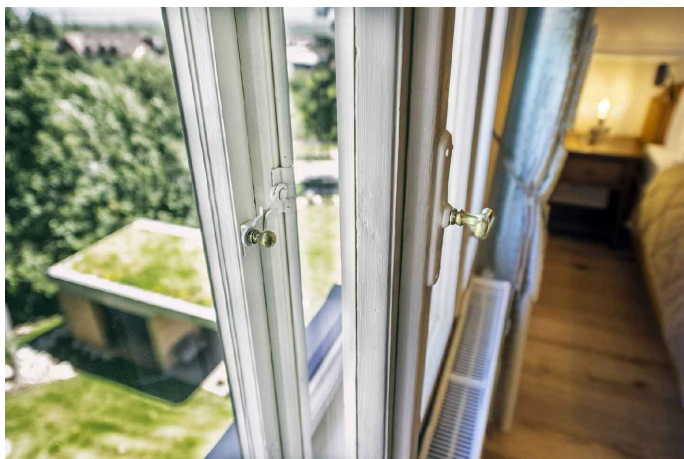
V apartmáne - 04 je zachovaná a odprezentovaná jediná existujúca pôvodná deliaca priečka z korkových platní.

Drevená hrazdená konštrukcia s pôvodným obkladom z lisovaných korkových obkladových dosiek (hodnota jedinečnosti), rozmer 930x250mm, hr.40mm. (výrobca - akciová spoločnosť Magyar Parafagyár Rt. Budapešť), zač. 20. st.

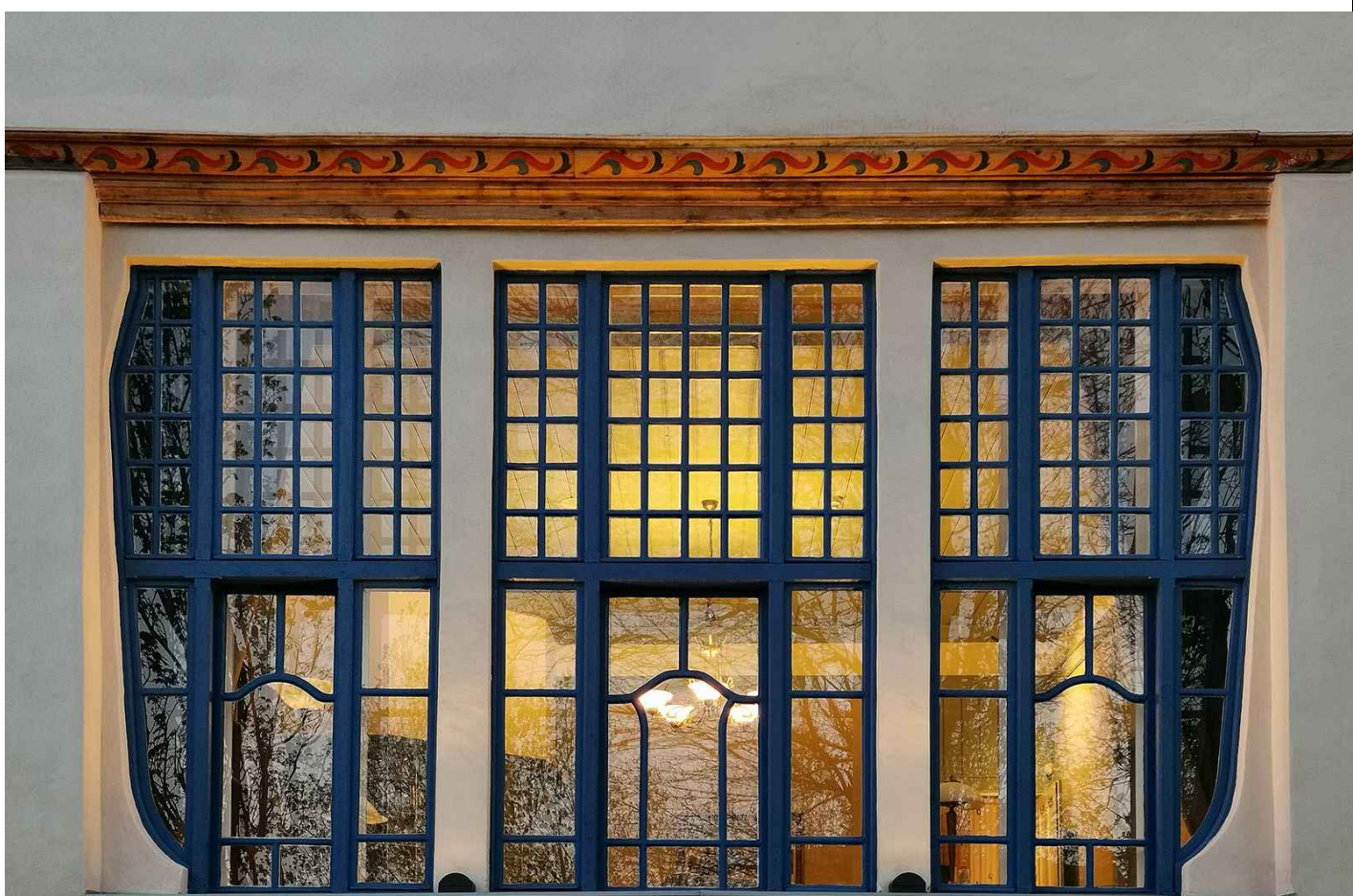

Združená secesná trojdielna 18-krídlová okenná výplň v centrálnom rizalite východnej fasády. Zhora lemovaná kordonovou drevenou rímsov s polychrómovanou drevorezbou.

V interiéri vily Lavína sa zachovalo iba zopár pôvodných prvkov ako dvere, hlavné schodisko a drevený trámový strop v prijímacej miestnosti majiteľa s predpokladom, že sa mohol nachádzať aj v ďalších miestnostiach na prízemí. Dôsledná reštaurátorská obnova týchto hodnotných umelecko-remeselných prvkov bola prioritou návrhu.

Bohužiaľ, v celom objekte sa nezachoval žiaden pôvodný nábytok, ani povrchové materiály, s výnimkou úlomkov pôvodných zelených krbových kachlíc.

Na základe celkového konceptu prezentácie vily z obdobia jej vzniku, a aj na základe požiadavky investora, bolo cieľom projektu interiéru vytvoriť návrh, ktorý by sa atmosférou približoval interiérom na prelome minulého storočia.

Ako podklad pre návrh nových interiérových prvkov bol historikom Mgr. Marošom Semančíkom spracovaný výskum a rešerš interiérov podobných vil z Maďarska, Rakúska a Nemecka, ktoré boli postavené v rovnakom štýle a období. Nábytky tak boli navrhnuté ako atypické, vytvorené zjednodušením, či štylizáciou z predloh zozbieraných v rešerši. Ich detaily, profilácie a niektoré základné tvary boli prebraté zo zachovaných stolárskych výrobkov - charakteristických okien a dverí samotnej vily Lavína.

Povrchové materiály sme vybrali z dnes dostupnej ponuky tak, aby spĺňali súčasné normy a požiadavky investora, s dôrazom na ich inšpiráciu secesným obdobím.

Samostatnou kategóriou sú použité mosadzné svietidlá, ktoré nemecký výrobca dodnes ručne vyrába podľa pôvodných secesných dizajnov a pôsobia preto autenticky. PK

Bývalá vstupná hala, nálezový stav.

